

اثر : پروفسور ایوانف
ترجمه : رفیق عزیز بیگ

CRESCENT

WE are so accustomed to seeing a crescent on the flags of various Muslim nations, on the tops of mosques, and in many other places where it is regarded as a symbol of Islam in the same sense as the cross symbolises Christianity, that many unquestioningly accept this symbol as something inseparable from the basic tenets of the doctrine of Islam. It appears, however, that in reality the use of the design of the crescent as a religious symbol is quite modern in Islam.

The figure of the cross in Christianity is so deeply connected with its fundamental doctrine of the suffering of Christ endured as an atonement for the sins of the world and for the salvation of mankind, that there is no need to offer an explanation why such a figure was adopted as the main religious symbol. But what connection has the new moon with Islam? This question is by no means easy to answer. It is true that from remote antiquity a large number of beliefs was connected by widely different nations with the moon, its supposed influences on human life and much of this remains in use to this day. Use of it was also made in heraldry, as a tribal or family badge. It is well-known that the figure of the crescent appears long before the advent of Islam on Parthian and Sasanian coins in Persia, and from these it apparently passed to the earliest Muslim coins under the early Caliphs. On the Persian coins, as is known, the crescent forms a part of the headdress of the image of the king or is associated in some other way

هلال

ما شکل هلال را در پرچمهای ملل مختلف اسلامی بر روی مساجد و در موارد دیگری، که در آنجا هلال بهمان طوریکه صلیب نشانه مسیحیت است مظهر اسلام شمرده میشود، مشاهده میکنیم و باندازه ای باین امر عادت کرده ایم که بسیاری از ما بدون هیچ شک و شبهه ای آنرا نشانه و جزء لاینفک عقاید اصلی دیانت اسلام میننداریم. ولی در واقع استعمال شکل هلال بعنوان علامت مذهبی در بین مسلمانان چندان قدیم نیست.

شکل صلیب در مسیحیت بحدی مرتبط با اصل اساسی آن یعنی تحمل رنج و محنت حضرت مسیح برای کفاره خطا های گیتی میباشد که لازم نیست توضیح دهیم چرا صلیب علامت دیانت مزبور قرار گرفت. لکن سوال این است که هلال چه ربط و ارتباطی با اسلام دارد؟ پاسخ این پرسش چندان آسان نیست. درست است که از زمانه باستان عقاید زیادی بین ملل مختلف نسبت به ماه و صور و حرکات و تأثیرات آن در حیات بشری وجود داشته و بسیاری از آن تا کنون موجود است. شکل هلال بعنوان نشانهای مخصوص خانوادگی و قبیله ای نیز بکار میرفته است. این حمیقت مسلم است که شکل هلال در ایران خیلی پیش از ظهور اسلام در سکه های ساسانی و اشکانی بکار برده شده و ظاهراً این شکل از اینجا به سکه های نخستین خلفاء راه یافت. بطوریکه معروف است در سکه های ایرانی هلال یا قسمتی از کلاه و تاج شاه را تشکیل یا مربوط بصورت شاه بوده است. شکفت اینجاست که

۴- آهنگ

with the king's face. Strangely enough, on the Manichaeon frescoes found in the sandburied and ruined cities of Central Asia the image of it on tiles or other forms of ornamentation Mani, the founder of the religion, is also often accompanied by the figure of the crescent. It is clear, however, that this is religious symbolism: in Manichaeon prayers he is often addressed as "Mani the New Moon", the impersonation of the divine light.

The great Arab historian Tabari preserves a story that the second Caliph, Umar, on a certain occasion sent two large crescents (presumably of gold or silver) to Mecca. They were hung in the Ka'ba. Thus it is obvious that they hardly had any symbolic meaning, at least as it is now understood.

In historical records of the Crusades one does not find the phrase, so common in modern times, describing these wars as the "struggle between the cross and the crescent". In fact, according to Ibn al Athir, when the troops of Salahu'd-din took Jerusalem from the Crusaders, they removed the sign of the cross which was raised over the rock in connection with the memory of Abraham, but there is no indication at all that a crescent was put there instead.

There is, however, a story, in the Armenian annals, that when in the 11th century Muslim troops took a small town in Upper Mesopotamia inhabited by Armenians, they turned the local church into a mosque, and, removing the cross from the top, they replaced it by a silver crescent. But it appears that in this case the crescent was used not as a religious symbol, but as a state emblem, because it was the crest of dynasty of the Saljuqs.

حتی هر نقاشیهای گچی مانوی نیز که در شهرهای ویران گشته و از شن پوشیده آسیای مرکزی پیدا شده هیكل مانی که مؤسس آن دیانت است با هلال دیده میشود. بهر حال بدیهی است که این نوعی از تشبیه و تمثیل مذهبی است چنانکه در ادعیه مانوی، مانی را کراراً بعنوان «ماه نو» یعنی «مظهر نور آسمانی» خطاب کرده اند.

طبری مورخ بزرگ عرب مینویسد: - حضرت عمر خلیفه دوم وقتی دو شکل بزرگ هلال را (که شاید از طلا و نقره بود) بمکه فرستاد و آنرا در خانه کعبه آویزان نمودند. بنا بر این بدیهی است که این دو شکل هلال بطوریکه مردم امروز گمان میکنند علامت مذهبی نبود.

در تاریخ جنگهای صلیبی احدی این عبارت «نبردهای بین هلال و صلیب» را که امروزه این اندازه معروف گشته و عنوان جنگهای مزبور بشمار است نمی یابد. بنا بگفته ابن اثیر و قتیبه قشوق سلطان صلاح الدین بیت المقدس را از صلیبیون پس گرفتند صلیبی را که بر صخره بمناسبت یاد بود حضرت ابراهیم نصب شده بود برداشتند ولی هیچ مدرکی در دست نیست که بجای آن شکل هلال نصب گردیده باشد.

بهر حال این داستان در کتب تاریخ ارمنه موجود است که وقتی سپاهیان اسلام در سده اول یک شهر کوچک ارمنه را در بین النهرین تصرف کردند کلیسای آن محل را بمسجد تبدیل نمودند و صلیبی را که بر فراز کلیسا بود برداشته علامت هلال را بجای آن نصب کردند. بنظر میرسد که هلال در این مورد نشانه مذهبی نبوده بلکه علامت سلطنتی بود چونکه هلال در آثرمان نشان رسمی سلسله سلجوقیان بشمار میرفت. بعداً بیشتر و بیشتر شکل هلال با مذهب اسلام مرتبط گشت. البته این امر

۱- آهنگ

Later on it became more and more associated with religion, but only in the localities with Othmanlu Turkish population. In Turkestan, for instance, it was never used until quite recent times.

Likewise, the crescent does not appear on the tops of mosques of Persia. If it had any religious significance, we should expect traces in mosques, or even in the decoration of religious books. But in all these there is no trace of it.

The only use of the figure of the crescent which seems to be fairly old in Islam is on flags or banners. In such cases, however, it seems that it had a heraldic meaning as the distinctive emblem of a certain dynasty or tribe. And again, such use was almost entirely confined to the Othmanlu Turks. An anonymous historian of Syria, who wrote about 1517 A.D., preserves apparently the first mention of a luxurious banner, made of yellow silk, with gold embroidery and "a gold crescent on the top." It belonged to the Circassians and stood in the mosque. The Othmanlu Turks replaced it by a much simpler one, of red cloth, with a silver crescent on top.

In the references of various historians there are certain details which may raise doubts whether the figure was really meant to be a crescent *i. e.* the image of the new moon. The same anonymous historian mentioned above says that the golden crescent on the top of the pole to which the beautiful yellow banner of the Circassians was fixed "resembled the hoof of the horse of Mustafa",—obviously meaning the Prophet. This at once reminds us of another reference to the hoof as the motif of an ornament to a head dress: it is mentioned

فقط در نقاطی بود که ترکهای عثمانی سکونت داشتند. چنانکه در ترکستان شکل هلال تا این اواخر هیچگاه رواج نیافت.

بهمینطور هلال بر فراز مساجد عالیه ایران نیز دیده نمیشود اگر هلال یک گونه اهمیت و معنی مذهبی میداشت می بایستی آثار آنرا در کاشیها یا در نقش و نگارهای مساجد با افلا در تزیینات کتب مذهبی مشاهده نمائیم. در حالیکه در هیچ یکی از اینها اثری از هلال وجود ندارد.

تنها مورد بکار بردن شکل هلال که تا حدی قدیمی بنظر میرسد روی پرچمها بوده است. در این موارد نیز گمان میرود که هلال از لحاظ نشان و بزرگی قبیله و یا سلسله معینی می بوده. بعلاوه استعمال نقش هلال در اینگونه موارد تقریباً بترکهای عثمانی انحصار داشته است. یک نفر مورخ غیر معروف سوریائی که در حدود ۱۵۱۷ میلادی قلم فرسائی نموده ظاهراً نخستین شخصی است که پرچم را ذکر مینماید که از آبریشم زرد، با طلا قلاب دوزی شده و خیلی مجلل و باشکوه جلوه مینمود و در رأس آن یک هلال طلا قرار داشت. این پرچم متعلق بچرکسیان و در یک مسجد نصب شده بود و ترکهای عثمانی آنرا تبدیل بپرچم ساده نری نمودند که از پارچه قرمز و در رأس آن هلال قرمز نصب شده بود.

با مراجعه بتواریخ مختلف بنکاتی بر میخوریم که ما را مردد میسازد که آیا حقیقتاً شکل مزبور هلال بوده یا نه؟ همین مورخ غیر معروفیکه در بالا ذکر گردید میگوید که هلال طلا که بر فراز تیر پرچم چرکسیان قرار داشت شبیه به سم اسب مصطفی بود. ظاهراً مقصود از مصطفی حضرت پیغمبر است. این بیان فوراً ما را بنکته دیگری

by Maqrizi in his descriptions of the state treasury of the Fatimid caliphs.

According to him, there was such an ornament, called *hafir* or hoof, which was a piece of precious silk on which were fixed priceless red rubies, "the like of which could not be found in the world". This ornament was used by the Fatimid caliphs only on very solemn occasions. The piece of silk was placed in the front of the caliph's turban, lightly sewn on; and in the middle of it was fixed a jewel called *yatima*, i.e. unique, matchless, an enormous pearl of which the real price could not even be determined.

Thus we have quite unconnected references to the earlier idea of the ornamental crescent, coming from different countries and different times. What is striking, is that the religious nature of the symbol is not mentioned at all and that the figure is connected not with the moon but with the hoof of a horse, perhaps even with a horse-shoe. The hoof of a horse, as substitute to the horse itself owing to the difficulty of reproducing the full figure on cloth) would be quite a natural tribal sign of the nomad Turks amongst whom the horse was always regarded as the noblest and most valuable animal. The usual and universal belief in the good luck brought by a horse-shoe is certainly of the same origin; the horse-shoe is a token of the horse, and the possession of a horse means prosperity and affluence. Therefore, by fixing a horse-shoe on the threshold of the house one as if symbolically invited prosperity to step in. Thus the placing of a horse-shoe on their banners by the Turks was simply the desire to attract such good luck, success and

متوجه میدارد و آن عبارت از این است که شکل سم اسب را در زینت کلاه و عمامه بکار میبردند و همین موضوع را مقریزی در ضمن شرح خزانه دراتی خلفای فاطمی بیان نموده است .

طبق بیان وی نزد خلفای مزبور یک گونه زینت بود موسوم به «حافر» یعنی «سم اسب» و آن یک قطعه ابریشم گرانبهای بود که با قوتهای فوق العاده گرانبها در آن نصب گشته بود و نظیر آن در گیتی وجود نداشت . خلفای فاطمی این را فقط در مواقع خیلی مهم زینت عمامه خود مینمودند . در چنین مواقعی آنان این ابریشم را در جلو عمامه های خود می دوختند . در وسط آن یک دانه مروارید بینظیری را که بشیبه مینامیدند و تعیین بهای حقیقی آن حتی ممکن هم نبود نصب میکردند .

بنا بر این ما راجع باستعمال شکل هلال بعنوان زینت که در ازمنه مختلف متداول بوده مدارک گوناگونی را در دست خود می بینیم . شکفت اینجاست که جنبه مذهبی علامت مزبور ابداً ذکر نشده و این نشان اصلاً مرتبط بهلال نبوده بلکه به سم اسب یا شاید به نعل اسب شبیه تر است . چون نقاشی تصویر اسب روی پارچه مشکل بود کاملاً احتمال می رود که قبایل صحرا نشین ترک نظر باینکه اسب را مفید تربیت و نجیب تربیت حیوانات مینداشتند شکل سم آنرا بجای خودش بعنوان علامت ویژه خانواده یا قبیله بکار برده باشند . این عقیده عمومی که نعل اسب بخت آور است یقیناً از همین اصل چشمه میگیرد . نعل اسب نشانه خود اسب است و داشتن اسب توأم با سعادت و کامرانی است . بنابر این کسانی که نعل اسب را بر مدخل منازل خود نصب مینمایند گوئی سعادت را بداخل منزل دعوت میکنند . بدین ترتیب ترکها که نعل این حیوان را بر پرچمهای خود نصب مینمودند مقصود آنان این بود که سعادت و کامرانی و

prosperity. It is quite obvious that the same idea was involved in making a similar figure the pattern for the ornament of the royal turban in the case of the Fatimid caliphs of Egypt. The arrangement of the exceptionally precious rubies so as to form the lucky figure of the horse-shoe suggested itself for the adornment of the head dress, as a protection by its beneficial influence of the head, and thus of the whole person, of the wearer.

That really the hoof, or rather its imprint on the earth, or the horse-shoe is the more probable prototype of the figure than the new moon appears from the fact that in the majority of cases the crescent is disproportionately thick in the middle, and its sharp ends have a tendency to come very close to each other, or even close up entirely. Every one who has seen the new moon as it appears in the period when its ends come close to each other, knows that at this time it is very thin, resembling rather an incomplete ring. But we see exactly the figure of the thick crescent with sharp ends touching each other when we take the old-fashioned oriental horse-shoe. The European type is thick, of an even breadth, with ends usually slightly thickened and bearing devices to dig deeper into the ground so as to strengthen the foothold. The old oriental shoe is an iron disc in which, at the place that corresponds to the cavity under the frog in the hoof, a round hole is cut, often quite large, to prevent earth and small stones from accumulating under the hoof. Such a figure, stylised for ornamental purposes, becomes the thick crescent.

Of course this is merely suggested possible
(continued on page 53.)

خوشبختی را بسمت خود جلب نمایند. بدیهی است که همین عقیده باعث بود که خلفای فاطمی در مصر نظیر این شکل را در تزیین عمامه های خود بکار میبردند. بدین ترتیب که دانه های بسیار گرانبهای یا قوترا بشکل نعل اسب بمنظور زینت و هم بواسطه تأثیرات نیکش در محافظت سر و تمام بدن در عمامه ها نصب می نمودند.

و اما اینکه علامت مزبور نسبت به ماه نوبه سم اسب یا نقش آن بر روی زمین و یا شکل نعل اسب شبیه تر است از این جهت است که قسمت وسط شکل هلال در اغلب موارد بطور غیر متناسب ضخیم می باشد و دوسر بار یک آن در بعضی موارد تقریباً بیکدیگر متصل میگردد. هر کسبکه ماه نو را بدان صورت که دوسرش قریب به اتصال بنظر میرسد دیده است میداند که ماه در چنین وقتی بسیار باریک بوده و به حلقه ناتمام انگشتر شبیه تر می باشد. ولی ما شکل هلال ضخیم را با دوسر باریک آن که بیکدیگر قریب به اتصال است بعینه در نعلهای قدیم شرقی مشاهده میکنیم. نعلهای اروپا ضخیم و عریضتر بوده و دوسر آن نیز معمولاً قدری ضخیم است و بطوری درست شده که در زمین فرودتر رود و جای پای اسب را مستحکم تر نماید. نعلهای شرقی عبارت از تخته آهنی است که برای جلوگیری از جمع شدن خاک و سنگ ریزه سوراخی برابر برآمده گیسهای سم اسب در آن قرار میدهند. بدیهی است وقتیکه این گونه علامت را بمنظور تزیین درست کنند بشکل هلال ضخیم بیرون خواهد آمد.

مسالماً این بیانی است احتمالی که شکلی که بعقیده مردم شکل هلال است و نشان مذهبی می باشد
(بقیه بر صفحه ۵۳)

or he, does not want to be thought inferior to others. And such others simply follow a custom introduced long ages ago and confirmed by countless generations, first because of the supposed beneficial effects of such stones or metals, and later on because men were afraid to be slighted for not using such ornaments.

An illustration from Indian life can be very useful. In India where ornaments are often a sort of portable emergency capital for a rainy day, no woman, however poor, would be willing to appear in public without some ornament even a bangle worth a few annas. Silver or even gold ornaments are put by better-to-do people on their children. Instances of robbery, of taking by force ornaments from women and children, are fortunately rare, and every such case is severely punished.

(continued from page 44).

explanation of the use of what is believed to be a crescent: that it is simply the symbol of good luck and prosperity. It is quite possible that the religious nature of the crescent as the symbol of Islam, is really of European origin. Being accustomed to see the symbol of the cross over their churches, the Europeans, who began to visit the Turkish empire in the 17th century and later, mistook it for a similar symbol in the religion of Islam, an equivalent of the cross. Similarly religious authority was attributed to the Turkish Sultan on the lines of that attributed to the Pope of Rome. And later on, when this idea spread further, it met the need which was felt of using something as the symbol of the religion of Islam in the same way as the Christians use the cross.

خوبست در اینجا نگاهی به زندگی هندیها بکنیم و آنوقت خواهیم دید که چگونه این افکار در مغز بشر ریشه کرده و هر اندازه هم فقیر و محتاج باشد دست از پیروی آن بر نمیدارد در هندوستان یعنی کشوری که در آن زینت آلات اغلب برای روزهای بیکاری و کسادی سرمایه خوبی است و ممکن است فوریت از آن تحصیل پول کرد، هیچ زنی هر اندازه که فقیر باشد مایل نیست بدون زینت آلات ولو یک خلخال که بیش از چند آنه ارزش نداشته باشد در مجامع حاضر گردد و یا آنرا تبدیل به پول نماید. اغلب مردمان ثروتمند نیز اطفال خود را با زینت الانی از طلا و نقره میآرایند. خوشبختانه در این کشور مسئله دزدی جواهرات و سرقت جبری آن کم تر اتفاق میافتد و در صورت حدوث نیز سارق بشدت مجازات میگردد.

☆ ☆ ☆ ☆

هلال (بقیه از صفحه ۴۴)

شکل نعل اسب بوده و نشانه اقبال و سعادت میباشد. و حتی ممکن است که این فکر نیز که هلال نشانه دیانت اسلام است اصلاً از اروپا باشد زیرا اروپائیانکه بر فراز کلیسیا های خود بدیدن صلیب عادت داشتند وقتی در سده ۱۷ و بعد با امپراتوری عثمانی رفت و آمد را شروع کردند هلال را در مذهب اسلام مساوی صلیب شمردند و نشانه مذهبی مسلمانان پنداشتند. بهمین نحو همانطور که پاپ رم را مدار مسیحیت میدانستند سلطان ترکیه را محور شریعت اسلامی تصور نمودند. بعداً که این عقیده دامنه دارتر گردید احتیاجی را بر طرف نمود و آن عبارت از استعمال نشان اسلامی بود بهمان ترتیبی که صلیب در مذهب عیسوی رواج داشت.